

PROCEDIMENT OBERT SIMPLIFICAT ABREUJAT

*Assistència per a la redacció del Sistema de Gestió de la Seguretat i l'atorgament del
Certificat de Seguretat ferroviària de l'empresa FGC MOBILITAT S.A. per a l'operació de
la línia R-Aeroport*

PLEC DE CLÀUSULES TÈCNIQUES PARTICULARS

Novembre 2023

Índex

1.- Antecedents i objecte de la licitació	3
A.- SUPORT EN L'ELABORACIÓ DEL SGS I CONSECUCIÓ DEL CERTIFICAT DE SEGURETAT	4
1. Contingut del treball	4
2. Metodologia de treball.....	6
3. Terminis.....	7
B.- SUPORT EN EL MANTENIMENT ACTUALITZAT DEL SISTEMA DE GESTIÓ DE LA SEGURETAT (SGS)	8
1. Contingut del treball	8
2. Metodologia del treball.....	9
3. Terminis.....	9

1.- Antecedents i objecte de la licitació

FGC prestarà el servei de transport de viatgers a la línia ferroviària R-Aeroport mitjançant un servei de trens llançadora a l'aeroport del Prat.

Aquest servei connectarà les dues terminals de l'aeroport (T1 i T2) amb el centre de Barcelona, fins a l'estació de Sant Andreu Comtal i millorarà la capacitat de transport i el temps de viatge fins al centre de la ciutat, a la vegada que incrementarà l'accessibilitat a l'Aeroport en mode ferroviari des de qualsevol punt de Catalunya.

L'àmbit precís de l'àrea d'explotació per a la qual es desitja l'obtenció del certificat de seguretat serà transmès per FGC a l'empresa adjudicatària indicant la línia, trams i instal·lacions que s'inclouen.

La prestació del servei s'efectuarà a través de l'empresa ferroviària FGC MOBILITAT S.A. (en endavant MOBILITAT S.A.), i per tant, és necessària l'obtenció per MOBILITAT S.A. del certificat de seguretat d'empresa ferroviària per a prestar un servei de transport de viatgers a la línia R-Aeroport.

L'objecte del treball és el suport continuat a FGC per a l'obtenció per a MOBILITAT S.A. del certificat de seguretat per al nou servei, amb la redacció i elaboració del corresponent Sistema de Gestió de Seguretat (en endavant SGS) i tots els documents corresponents, així com el seguiment de tot el procés de tramitació d'aquest certificat fins a l'obtenció d'aquest.

Com és sabut el SGS ha de garantir entre altres coses:

- El compliment dels Objectius Comuns de Seguretat.
- La conformitat amb les normes nacionals de seguretat.
- La conformitat, en el seu cas, dels requisits de seguretat en les ETIs.
- L'aplicació dels Mètodes Comuns de Seguretat.
- Vetllar perquè els vehicles es mantinguin d'acord amb l'expedient de manteniment, els requisits en vigor, incloses les normes de manteniment i, en el seu cas, les Especificacions Tècniques d'Interoperabilitat. Igualment cal garantir la traçabilitat de les activitats de manteniment realitzades sobre cada vehicle
- Que s'aplica el Mètode Comú de Seguretat per a l'avaluació i valoració del risc.
- Que tots els intervinents en el procés i en l'operació, així com els contractistes, apliquin mesures de control de riscos.

Igualment es requerirà de l'empresa adjudicatària el seguiment i manteniment posterior, durant una sèrie d'anys, del certificat de seguretat obtingut i l'actualització i modificació permanent del SGS i altra documentació vinculada durant un període determinat de temps, davant les modificacions que puguin produir-se en la normativa vigent, així com davant canvis organitzatius a l'empresa operadora i a FGC o altres canvis que s'indiquen més endavant. Es demanda també el suport en la renovació del certificat de seguretat obtingut.

A.- SUPORT EN L'ELABORACIÓ DEL SGS I CONSECUCIÓ DEL CERTIFICAT DE SEGURETAT

1. Contingut del treball

La documentació a elaborar per l'empresa adjudicatària haurà de ser tota la necessària per a l'obtenció del certificat de seguretat per l'empresa ferroviària. És a dir, tot el que marqui la normativa vigent i sigui necessari perquè l'AESF aprovi i atorgui el certificat de seguretat.

Amb caràcter general i merament expositiu, la documentació que dona suport al certificat de seguretat es compon fonamentalment de:

- Manual del Sistema de Gestió de la Seguretat (SGS).
- Pla Anual de Seguretat i Objectius de Seguretat alineats amb el RD 929/2020.
- Procediments generals.
- Gestió del canvi.
- Registre de perills d'acord amb els Reglaments UE 402/2013 i el 1078/2012.
- Avaluació de l'acompliment per part del personal de l'empresa ferroviària.
- Gestió de les competències.
- Millora contínua i Cultura de la Seguretat (canals de comunicació, propostes de millora, etc.).
- Pla de Contingències a acordar amb ADIF.

A aquesta documentació bàsica s'afegeixen:

- Procediments específics o instruccions de caràcter intern.
- LNM i seus procediments operatius.
- Llibre d'itineraris.
- Etc.

I encara que no constitueixi part específica del SGS s'inclou:

- Pla d'assistència a les víctimes i els seus familiars, amb el contingut recollit en l'RD 627/2014, de 18 de juliol, d'assistència a les víctimes d'accidents ferroviaris i els seus familiars.

A continuació, i sense voler ser exhaustius, s'assenyalen alguns aspectes que s'hauran de tenir presents en la redacció i elaboració del Sistema de Gestió de la Seguretat (SGS) de l'empresa ferroviària. **Es recorda novament que l'exposició que segueix és merament informativa i que, com ja s'ha assenyalat, cal atendre, donar resposta i complir tot el que la normativa vigent estipuli per a la correcta elaboració del SGS i l'obtenció del certificat de seguretat.**

En aquest sentit les futures empreses ferroviàries operadores hauran de tenir present, entre altres, l'apartat 3 de l'article 13 del RD 929/2020:

"El sistema de gestió de la seguretat constarà, almenys, dels següents elements bàsics:

- a) *Una política de seguretat aprovada pel director executiu de l'organització i comunicada a tot el personal;*
- b) *els objectius qualitatius i quantitatius de l'organització respecte al manteniment i millora de la seguretat, i plans i procediments per a aconseguir aquests objectius;*
- c) *els procediments per a complir les normes tècniques i d'explotació existents, o altres condicions preceptives establertes en les Especificacions Tècniques d'Interoperabilitat, les normes nacionals i en altres normes pertinents o en decisions d'autoritats;*
- d) *els procediments per a garantir el compliment de les normes i altres condicions preceptives al llarg de la vida útil dels equips i les operacions;*
- e) *els procediments i mètodes per a determinar i avaluar riscos i aplicar les mesures de control del risc sempre que un canvi de les condicions de funcionament o la introducció d'un nou material impliquin nous riscos en les infraestructures o en la interfície home-màquina-organització;*
- f) *els programes de formació del personal i sistemes que garanteixin el manteniment de la competència del personal i el consegüent acompliment de les seves comeses, en particular les mesures sobre aptitud física i psicològica;*
- g) *les mesures per al subministrament d'informació suficient dins de la pròpia organització i, en el seu cas, amb altres organitzacions del sistema ferroviari;*
- h) *els procediments i formats de la documentació d'informació sobre la seguretat, i designació del procediment de control de la configuració de la informació vital relativa a la seguretat;*
- i) *els procediments que garanteixin la notificació, la investigació i l'anàlisi dels accidents, incidents, quasi accidents i altres incidències perilloses, així com l'adopció de les mesures de prevenció necessàries;*
- j) *els plans d'acció, alerta i informació en cas d'emergència, acordats amb les autoritats públiques pertinents;*
- k) *les disposicions relatives a la realització de l'auditoria interna periòdica del sistema de gestió de la seguretat.*
- l) *Els plans de contingències dels administradors d'infraestructures i, en el cas de les empreses ferroviàries, els acordats amb aquests administradors."*

A més d'aquests documents i procediments es tindrà present per l'adjudicatari altres documents i procediments ja existents en FGC de manera que en tot moment s'estableixi la coherència entre els procediments de l'empresa ferroviària i els existents en FGC. Cal ser conscients de la importància de mantenir i propiciar la coherència i complementarietat amb els procediments i pràctiques ja implantats en FGC.

D'igual manera l'empresa adjudicatària haurà de tenir present els criteris d'avaluació que emprarà l'Agència Estatal de Seguretat Ferroviària (AESF) per a l'emissió d'un certificat de seguretat i que estan recollits o deriven de la normativa europea i estatal, així com de les publicacions de la pròpia AESF. Sense voler ser exhaustius s'indiquen:

- Reglament Delegat (UE) 2018/762 pel qual s'estableixen mètodes comuns de seguretat sobre els requisits del sistema de gestió de la seguretat de conformitat amb la Directiva (UE) 2016/798 del Parlament Europeu i del Consell, i pel qual es deroguen els Reglaments (UE) núm. 1158/2010 i (UE) núm. 1169/2010 de la Comissió Requisits SGS.
- Reglament 1078/2012 sobre un mètode comú de seguretat en matèria de vigilància que hauran d'aplicar les empreses ferroviàries i els administradors d'infraestructures que

hagin obtingut un certificat de seguretat o una autorització de seguretat, així com les entitats encarregades del manteniment procés de vigilància.

- Guia emesa per l'Agència Europea per als requisits SGS per a obtenir un certificat de seguretat del 4 setembre 2018 "Requisits del sistema de gestió de la seguretat per a un certificat o autorització de seguretat V 1.2" i totes les normatives que contempla aquesta guia.
- *Guia d'aplicació de la sol·licitud per a la concessió de certificats de seguretat únics. Guia per a les autoritats. V.1.3. 2020.ERA*
- *Guia d'aplicació per a la concessió de certificats de seguretat únics. Guia per als sol·licitants. V.1.2. ERA 2020.*
- Reial decret 929/2020 del 27 octubre 2020, sobre seguretat operacional i interoperabilitat ferroviàries. Especialment l'apartat 3 de l'article 13.
- Directiva 2016/798, sobre seguretat ferroviària, especialment l'apartat 14 de l'article 10.
- REGLAMENT D'EXECUCIÓ (UE) 2018/763 DE LA COMISSIÓ de 9 d'abril de 2018 pel qual s'estableixen les modalitats pràctiques per a l'expedició de certificats de seguretat únics a empreses ferroviàries conforme a la Directiva (UE) 2016/798 del Parlament Europeu i del Consell, i pel qual es deroga el Reglament (CE) nº 653/2007 de la Comissió
- Guia de sol·licitud de certificats de seguretat únics. Agència Estatal de Seguretat Ferroviària O.03.02-01-GU-01Versió 03. 2021

2. Metodologia de treball

En l'establiment i descripció de la metodologia l'empresa consultora considerarà una sèrie d'aspectes.

L'equip bàsic i mínim haurà d'estar constituït per:

- Un expert en normativa ferroviària: Un/una titulat/da universitari/a que conegui àmpliament la normativa ferroviària estatal i de la Unió Europea en el relacionat com a mínim amb la seguretat i interoperabilitat ferroviària i amb una experiència mínima de 5 anys en aquest tema. Aquest coneixement s'haurà d'acreditar fefaentment mitjançant la pràctica professional que el demostrï, confirmada pels corresponents certificats de bona execució dels treballs similars duts a terme per aquest membre de l'equip, que hauran de presentar-se en l'oferta.
- Un expert en el sistema ferroviari i el seu funcionament i operativa: Un/una titulat/da universitari/a, que sigui enginyera/o de camins, canals ports, industrial, o equivalent, amb coneixements elevats del sistema ferroviari i del seu funcionament i operativa en relació amb el material rodant, el seu manteniment, la seguretat de l'operació del sistema ferroviari i la gestió de l'operativa de circulació i amb una experiència mínima de 5 anys en aquest tema. Aquest coneixement s'haurà d'acreditar fefaentment mitjançant la pràctica professional que el demostrï, confirmada pels corresponents certificats de bona execució dels treballs similars duts a terme per aquest membre de l'equip, que hauran de presentar-se en l'oferta.

L'empresa consultora indicarà l'equip que planteja per a la realització del treball i la dedicació i/o comeses de tots els seus integrants.

L'empresa indicarà en la seva oferta els CVs de les persones proposades per a l'equip.

L'adjudicatari garantirà la continuïtat de l'equip de treball durant tota la durada del servei.

Les persones integrants de l'equip de treball únicament podran ser substituïts si són baixa en la seva empresa o per acord amb FGC. En cas de canvis en l'equip de treball s'haurà de presentar el CV i els certificats de bona execució de treballs similars de les noves persones proposades que sempre hauran de tenir com a mínim l'experiència de les persones a les quals es proposa substituir. En tot cas FGC sempre haurà de donar el seu consentiment per a la integració a l'equip de les persones substituïdes.

En la realització del treball es prestarà un suport i assessorament continu a les persones responsables d'FGC que tinguin la comesa de direcció del treball.

L'empresa adjudicatària haurà d'assistir a totes les reunions que indiqui FGC, així com proposar a FGC aquelles que considera que haurien de realitzar-se.

L'empresa consultora indicarà en la seva oferta la manera en la qual té plantejat respondre a aquestes demandes, indicant:

- els mitjans que posarà a la disposició d'aquestes comeses,
- la forma en què realitzarà tot el que se sol·licita en l'apartat anterior 1.A,
- el suport documental que elaborarà tant abans com després de les reunions que es realitzin.

3. Terminis

Els terminis màxims per a la realització d'aquesta part del treball s'indiquen a continuació:

- 6 mesos per a l'elaboració i redacció de tota la documentació del SGS. Aquest termini inclou les reunions, especialment amb FGC, que hagin de realitzar-se. En aquest termini s'inclou l'elaboració de la taula inicial de traçabilitat i seguiment que, d'acord amb el format de l'AESF, s'haurà de presentar a aquesta Agència juntament amb tota la documentació. Així mateix, en aquest termini s'inclou la preparació dels documents inclosos a la "Guía para la solicitud de certificados de Seguridad únicos" O.03.02-01-GU-01 de l'AESF relatiu a les sol·licituds de nous certificats. Aquest bloc inclou el tràmit de sol·licitud del certificat de seguretat per la finestra única establerta per l'Agència.
- 6 mesos de suport i assessorament per a les modificacions que calgui efectuar tant en la documentació elaborada com en la taula de traçabilitat a conseqüència de l'avaluació que realitzi l'AESF. Sempre i en tot cas aquest termini haurà d'abastar tot el període que l'AESF requereixi des de la presentació de la documentació fins al vistiplau final a aquesta, podent, per tant, ser superior als citats 6 mesos.
- 1 mes per al suport a FGC i/o l'empresa ferroviària en la confecció del Pla d'Acció per a atendre les recomanacions i indicacions de l'AESF que acompanyin a la resolució d'atorgament del certificat de seguretat.

B.- SUPORT EN EL MANTENIMENT ACTUALITZAT DEL SISTEMA DE GESTIÓ DE LA SEGURETAT (SGS)

1. Contingut del treball

L'obligació de mantenir actualitzats de manera permanent tots els documents que formen part del Sistema de Gestió de la Seguretat (SGS) constitueix aquesta part del treball.

Des del moment de l'obtenció del certificat de seguretat poden produir-se canvis als quals cal donar resposta i que poden implicar la modificació i actualització del SGS. Els canvis als quals es refereix aquesta part del treball competeixen a:

- Des del punt de vista de la normativa els canvis poden referir-se a la normativa de la UE, normativa estatal i qualsevol altra normativa que pot afectar el SGS. El SGS ha d'assegurar en tot moment el compliment normatiu d'acord amb les Directives i Reglaments comunitaris, així com les lleis, reials decrets, resolucions, reglaments i qualsevol altra normativa vigent que l'afecti.
- També poden produir-se canvis en documents, disposicions, instruccions o similars d'altres entitats que incideixin en el SGS, per exemple, en documents d'ADIF com el seu Pla de Contingències o altres.
- En altres ocasions el funcionament normal d'una empresa ferroviària i el dia a dia de la prestació del servei, així com l'experiència adquirida, poden fer aconsellable la incorporació de canvis o modificacions en el SGS o nous enfocaments en alguns temes.
- Així mateix, també els relatius a canvis organitzatius bé en l'empresa ferroviària, bé en FGC o en ambdues, mentre incideixin sobre el SGS.
- Addicionalment s'haurà de donar suport a FGC i/o a l'empresa ferroviària en el desenvolupament i aplicació del pla d'acció, vinculat a l'atorgament del certificat de seguretat.
- Igualment es demanda el suport a FGC i a l'empresa ferroviària en les inspeccions o auditories que pugui realitzar l'AESF i la col·laboració en la resposta a les indicacions que es derivin d'aquestes inspeccions/auditories.

Així mateix, en el termini de 5 anys des de l'obtenció del certificat de seguretat d'empresa ferroviària i tal com estableix la normativa i el període de validesa d'aquest certificat, serà necessari procedir a la renovació d'aquest.

En conseqüència, l'empresa adjudicatària disposarà en la seva metodologia el termini o el moment en què planteja iniciar el procés de renovació del certificat de seguretat per a culminar amb la renovació abans de la data límit de 5 anys. Aquesta planificació haurà de ser aprovada per FGC i/o l'empresa ferroviària.

Sens dubte la revisió continuada del SGS que s'aborda en aquesta part del treball haurà d'afavorir l'esmentada renovació, així com ajustar els terminis d'aquesta.

Les comeses de l'empresa adjudicatària en aquesta fase de renovació del certificat de seguretat hauran d'incloure la redacció i elaboració de tots els documents necessaris (molts dels quals ja s'hauran redactat durant tot el període de seguiment i manteniment del SGS), l'elaboració de la taula de traçabilitat utilitzada per l'AESF i el suport a l'empresa ferroviària durant tot el procés d'avaluació que realitzi l'AESF fins a l'atorgament de la renovació del certificat de seguretat, en les mateixes condicions que les ressenyades per a la primera part d'aquest treball.

2. Metodologia del treball

S'haurà de desenvolupar en l'oferta l'estructura dels treballs que realitzarà l'empresa adjudicatària, almenys en els següents aspectes:

1. Termini a informar FGC i/o a l'empresa ferroviària davant la publicació de qualsevol nova normativa que afecti el SGS o de canvis en documents, disposicions, instruccions o similars d'altres entitats que incideixin en el SGS. El termini màxim per a respondre a aquest requeriment és de 48 hores hàbils.
2. Termini màxim entre la publicació de la nova normativa i el moment en què l'empresa adjudicatària indicarà a FGC i/o a l'empresa ferroviària els canvis a efectuar en la documentació del SGS. En el cas dels altres canvis ressenyats en l'apartat anterior, s'indicarà el termini des del moment en què l'empresa ferroviària o FGC comuniquin tals canvis, informin de la data de les esmentades inspeccions/auditories o demandin el suport per al desenvolupament del pla d'acció abans assenyalat. El termini màxim per a respondre a aquest requeriment és de 2 setmanes. Aquest termini podrà ser ampliable, si així ho justifica o aconsella la magnitud del canvi, a proposta d'FGC i/o l'empresa ferroviària o a petició de l'empresa adjudicatària prèvia autorització i vistiplau de l'ens contractant.
3. Termini addicional en què l'empresa adjudicatària enviarà a FGC i/o a l'empresa ferroviària els documents del SGS completament modificats, per a la revisió i, si escau, la seva aprovació final per l'empresa ferroviària o per FGC. El termini addicional màxim per a respondre a aquest requeriment és de 2 setmanes comptat des de l'emplenament del termini anterior, tret que per l'ens contractant s'estableixi un termini superior derivat de l'envergadura dels canvis a implementar.
4. Terminis i fites per a escometre la renovació del certificat de seguretat incloent la redacció i elaboració de tots els documents, l'elaboració de la taula de traçabilitat utilitzada i el suport a l'empresa ferroviària durant tot el procés d'avaluació que realitzi l'AESF fins a l'atorgament de la renovació del certificat de seguretat, en les mateixes condicions que les ressenyades per a la primera part d'aquest treball.

A més, en l'oferta l'empresa licitadora detallarà un pla de treball que inclourà com a mínim els següents aspectes:

- Detall de la planificació, calendari, fites significatives i l'organització per a l'actualització dels documents necessaris que formen part del SGS.
- Metodologia a seguir per a actualitzar cada document del SGS en resposta als canvis produïts. Proposta de planificació, amb les accions, terminis i responsables d'aquestes.
- Reunions de seguiment, proposant en l'oferta una periodicitat, amb independència de les reunions que pugui establir FGC, més totes aquelles que es considerin necessàries per al bon desenvolupament d'aquest servei.

3. Terminis

El termini durant el qual haurà de prestar-se el suport i assessorament que es planteja en aquesta part del plec és de 5 anys des de l'obtenció del certificat de seguretat.